

PRÍRUČKA K OPRÁVNENOSTI VÝDAVKOV PRE PROJEKTY TECHNICKEJ POMOCI OPERAČNÉHO PROGRAMU KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Riadiaci orgán pre Operačný program Kvalita životného prostredia

verzia 2.8, 15. 02. 2019

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Pravidlá oprávnenosti výdavkov	4
2.1.	Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov	4
2.1.1	Vecná oprávnenosť výdavkov	4
2.1.2	Časová oprávnenosť výdavkov	5
2.1.3	Územná oprávnenosť výdavkov	5
2.2	Špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov	6
2.2.1	Hotovostné platby	6
2.2.2	Verejné obstarávanie	7
3.	Rozdelenie oprávnených výdavkov a pravidlá ich oprávnenosti	9
3.1	Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)	9
3.2	Finančný prenájom a operatívny nájom	10
3.3	Osobné výdavky	11
3.4	Cestovné náhrady	14
3.5	Externé služby (zabezpečené dodávateľským spôsobom)	16
3.6	Výdavky súvisiace s prevádzkovou podporou implementácie OP	17
3.7	Finančné výdavky a poplatky	18
3.8	Daň z pridanej hodnoty a iné dane	18
4.	Číselník oprávnených výdavkov pre projekty TP	19
4.1	01 – Dlhodobý nehmotný majetok	19
4.2	02 - Dlhodobý hmotný majetok	20
4.3	11 - Zásoby	21
4.4	50 - Spotreba	22
4.5	51 - Služby	23
4.6	52 – Osobné výdavky	25
4.7	54 – Ostatné výdavky	26
4.8	56 – Finančné výdavky a poplatky	26
5.	Najčastejšie sa vyskytujúce neoprávnené výdavky	26
6.	Podmienky hospodárnosti výdavkov	27
7.	Zoznam príloh	31

1. Úvod

*Príručka k oprávnenosti výdavkov pre projekty technickej pomoci Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej aj „Príručka“) je určená **pre prioritnú os 5** Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej aj „OP KŽP“). Príručka zohľadňuje pravidlá oprávnenosti výdavkov definované Centrálnym koordinačným orgánom na národnej úrovni v Systéme riadenia EŠIF na programové obdobie 2014 - 2020, v Metodickom pokyne CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov, Metodickom pokyne CKO č. 6 k pravidlám oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce skupiny výdavkov a Metodickom pokyne CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov v znení platných verzií a aktualizácií.*

Cieľom tejto Príručky je zdefinovať pravidlá oprávnenosti výdavkov pre projekty technickej pomoci OP KŽP tak, aby boli vytvorené podmienky pre transparentné, jednoznačné a efektívne posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov zo strany riadiaceho orgánu pre OP KŽP (ďalej aj „RO pre OP KŽP“, resp. „RO“) v procese schvaľovania a kontroly projektov. Príručka popisuje všeobecné ako aj špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov, definuje rozdelenie oprávnených výdavkov vo vzťahu k aktivitám projektu, stanovuje pravidlá oprávnenosti pre najčastejšie sa vyskytujúce výdavky v rámci projektov realizovaných prostredníctvom Technickej pomoci OP KŽP (ďalej aj „TP OP KŽP“) a kategorizuje najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov do tried a skupín oprávnených výdavkov (viď. kapitola 4 Príručky). Príručka ďalej definuje základné nástroje na zabezpečenie hospodárnosti výdavkov TP OP KŽP a uvádza najčastejšie sa vyskytujúce neoprávnené výdavky v rámci projektov TP OP KŽP.

Za interpretáciu oprávnenosti výdavkov v súlade s touto Príručkou zodpovedá RO. RO pre OP KŽP si vyhradzuje právo v prípade potreby informácie v tejto Príručke upraviť, doplniť alebo aktualizovať, a to najmä v nadväznosti na skúsenosti, ktoré vyplynuli z implementačného procesu projektov technickej pomoci. Táto Príručka, a rovnako tak každá jej aktualizácia, nadobúda platnosť dňom jej schválenia a účinnosť dňom jej zverejnenia na webovom sídle OP KŽP. O aktualizácii Príručky bude RO pre OP KŽP informovať žiadateľov/prijímateľov na webovom sídle www.op-kzp.sk.

Informácie, ako aj pravidlá k dokladovaniu, účtovaniu a úhrade oprávnených výdavkov v etape implementácie projektu sú detailne uvedené v platnej verzii ***Príručky pre prijímateľa pre projekty technickej pomoci Operačného programu Kvalita životného prostredia.***

2. Pravidlá oprávnenosti výdavkov

Pravidlá oprávnenosti výdavkov sú stanovené na vnútroštátnej úrovni v súlade s čl. 65 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013 (ďalej len „všeobecné nariadenie“) s ohľadom na platnú národnú legislatívu, najmä zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy¹ a zákon o účtovníctve², okrem prípadov, keď sú stanovené osobitné pravidlá vo všeobecnom nariadení alebo pravidiel pre jednotlivé fondy.

2.1. Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov

2.1.1 Vecná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska vecnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi (napr. zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon o verejnom obstarávaní³, zákon o štátnej službe⁴, zákon o výkone práce vo verejnom záujme⁵, zákonník práce⁶, zákon o účtovníctve, zákon o Štátnej pokladnici⁷, zákon o dani z pridanej hodnoty⁸, zákonom o dani z príjmov⁹, zákon o finančnej kontrole a audite¹⁰, zákon o správe majetku štátu¹¹);
- b) výdavok je vynaložený na projekt (existencia priameho spojenia s projektom) schválený RO a realizovaný v zmysle podmienok písomného vyzvania, podmienok zmluvy o NFP, resp. rozhodnutia o schválení žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej aj „ŽoNFP“) v prípadoch, ak RO a prijímateľ je tá istá osoba;
- c) výdavky sú vynaložené v súlade s pravidlami operačného programu (ďalej len „OP“) na oprávnené aktivity, v súlade s obsahovou stránkou projektu, zodpovedajú časovej následnosti aktivít projektu, sú plne v súlade s cieľmi projektu a prispievajú k dosiahnutiu plánovaných cieľov projektu;
- d) výdavok je primeraný, t.j. zodpovedá obvyklým cenám v danom mieste a čase a zodpovedá potrebám projektu;

¹ Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

³ Zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; s účinnosťou do 18.4.2016 zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

⁴ Zákon č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; s účinnosťou do 31.5.2017 zákon č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁵ Zákon č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov

⁶ Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov

⁷ Zákon č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

⁸ Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

⁹ Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

¹⁰ Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹¹ Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov

- e) výdavok spĺňa zásady hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, vrátane zásady správneho finančného riadenia podľa čl. 33 nariadenia 2018/1046¹²;
- f) výdavky musia byť identifikovateľné a preukázateľné a musia byť doložené účtovnými dokladmi, ktoré sú riadne evidované u prijímateľa v súlade s platnou legislatívou; výdavok je preukázaný faktúrami alebo inými účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty, ktoré sú riadne evidované v účtovníctve prijímateľa v súlade s platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi a zmluvou o NFP/Rozhodnutím o schválení ŽoNFP v prípade, ak poskytovateľ a prijímateľ je tá istá osoba. Preukázanie výdavkov faktúrami alebo účtovnými dokladmi rovnocennej preukaznej hodnoty sa nevzťahuje na výdavky vykazované zjednodušeným spôsobom vykazovania a na úhradu preddavkových platieb. Výdavky musia byť preukázateľne vynaložené a uhradené prijímateľom.
- g) výdavky súvisiace s preddavkovou platbou spĺňajú podmienky uvedené v písm. a) - e) tohto odseku, vrátane časovej a územnej oprávnenosti výdavku, ako aj podmienky uvedené v Príručke pre prijímateľa.

2.1.2 Časová oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska časovej oprávnenosti musí výdavok v súlade s čl. 65 všeobecného nariadenia spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok musí skutočne vzniknúť a byť uhradený prijímateľom medzi 1. januárom 2014 a najneskôr 31. decembra 2023;
- b) platí, že výdavky projektu vznikajú v priebehu realizácie projektu, pričom môžu vzniknúť aj pred predložením ŽoNFP za podmienky, že projekt v rámci ktorého výdavky vznikajú, nesmie byť fyzicky ukončený (nemôžu byť ukončené všetky hlavné aktivity projektu) pred predložením ŽoNFP poskytovateľovi bez ohľadu na to, či prijímateľ uhradil všetky súvisiace platby;
- c) v prípade zmeny a doplnenia OP sú výdavky, ktoré sa stanú oprávnenými z dôvodu zmeny a doplnenia OP, oprávnené len odo dňa predloženia žiadosti o zmenu a doplnenie Európskej komisii;
- d) RO je oprávnený určiť užšie kritériá pre počiatočný a konečný dátum časovej oprávnenosti (tzn. že dátum začiatku a konca oprávnenosti výdavkov môže byť stanovený v rozmedzí vyššie uvedeného časového obdobia stanoveného platnou legislatívou EÚ).

2.1.3 Územná oprávnenosť výdavkov

Z hľadiska územnej oprávnenosti musí výdavok spĺňať nasledujúce podmienky:

- a) výdavok je realizovaný na oprávnenom území, t.j. na území, na ktoré sa vzťahuje OP KŽP;
- b) aktivity projektu musia mať príčinnú väzbu na región/územie, na ktorý sa podpora vzťahuje (dôležitým aspektom sú dopady projektu s ohľadom na povahu a cieľ projektu);
- c) výdavok má mať väzbu na podporovaný región/územie, ktorý musí mať z realizácie projektu preukázateľný úplný alebo prevažujúci prospech.

¹² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, EURATOM) č. 2018/1046 z 18. júla 2018, o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie a zrušení nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 966/2012

V prípade projektov týkajúcich sa technickej pomoci alebo informovania, komunikácie a opatrení týkajúcich sa viditeľnosti a propagačných aktivít môžu výdavky vzniknúť mimo EÚ za predpokladu, že sú potrebné na úspešné realizovanie projektu.

Alokačné kritérium členenia výdavkov projektov TP

- a) V prípade projektov TP, ktoré sa týkajú **oboch kategórií regiónov** (rozvinutejšieho regiónu (MDR) aj menej rozvinutého regiónu (LDR), sa využijú kombinovane finančné prostriedky pre obidve kategórie regiónov a pridelia sa na pomernom základe, ktorý sa vypočíta v zmysle článku 119 ods. 4 všeobecného nariadenia ako podiel prostriedkov pridelených členskému štátu v rámci kategórie menej rozvinutých regiónov a rozvinutejšieho regiónu na pridelených štrukturálnych fondoch v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti¹³.
- b) V prípade projektov TP, ktoré sa týkajú „tematických“ operácií financovaných **z Kohézneho fondu**, sa výdavky projektov TP taktiež rozdelia na pomernom základe v zmysle článku 119 ods. 4 všeobecného nariadenia.¹⁴
- c) V prípade projektov TP, ktoré sa týkajú „tematických“ operácií, **zasahujúcich svojím účinkom celé územie SR, ale prostriedkami EFRR sú financované v rámci operácií iba výdavky menej rozvinutých regiónov** (pričom sú tieto operácie implementované s príspevom štátneho rozpočtu – zdroja „pro rata“ – aj v rozvinutejšom regióne), výdavky projektov TP sa rozdelia na pomernom základe v zmysle článku 119 ods. 4 všeobecného nariadenia.¹⁵

V praxi sa posudzujú operácie konkrétneho prijímateľa projektu TP (neposudzujú sa činnosti jednotlivých pracovníkov prijímateľa TP).

2.2 Špecifické podmienky oprávnenosti výdavkov

2.2.1 Hotovostné platby

V zmysle § 2 Zákona č. 394/2012 Z. z. o obmedzení platieb v hotovosti (ďalej len „zákon o obmedzení platieb hotovosti“) sa platbou v hotovosti rozumie odovzdanie bankoviek alebo

¹³ Na výpočet sa použijú nasledujúce sumy:

- štrukturálne fondy, pridelené v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti: 9 527 890 462,- €
- prostriedky, pridelené v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti pre menej rozvinuté regióny: 9 199 151 642,- €
- prostriedky, pridelené v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti pre rozvinutejší región: 328 738 820,- €.

Na základe vyššie uvedených súm sa výdavky projektov TP, ktoré sa týkajú oboch kategórií regiónov, rozdelia za zdroj EÚ v pomere 96,55 % na menej rozvinuté regióny a 3,45 % na rozvinutejší región. V prípade prepočtu za obidva zdroje financovania (EÚ + ŠR zdroj) je pomer stanovený na 94,27% pre menej rozvinuté regióny (LDR) a 5,73% pre rozvinutejší región (MDR), t.j. celkové oprávnené výdavky projektu (EÚ + ŠR zdroj) je potrebné rozdeliť vyššie uvedeným pomerom 94,27% menej rozvinuté regióny (LDR) : 5,73% rozvinutejší región (MDR).

¹⁴ Keďže zdroje EFRR, z ktorého sú financované opatrenia TP, sa vo finančnom pláne OP KŽP členia na podporu menej rozvinutým a rozvinutejším regiónom, na projekty TP, ktoré sa týkajú „tematických“ operácií financovaných z Kohézneho fondu, sa uplatnia rovnaké pravidla, ako pri projektoch TP, ktoré sa týkajú operácií financovaných z EFRR a vzťahujúcich sa k oboj kategóriám regiónov.

¹⁵ V súlade s vyjadrením Centrálného koordinačného orgánu - listom podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu zo dňa 21.7.2016, číslo: 001053/2016/SCKO.

mincí v hotovosti v mene euro alebo bankoviek a mincí v hotovosti v inej mene odovzdávajúcim a prijatie tejto hotovosti príjemcom.¹⁶

Hotovostné platby zahŕňajúce výdavky na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku, vrátane výdavkov súvisiacich s obstaraním tohto majetku, nie sú oprávnené.

V prípade úhrad spotrebného materiálu sú výdavky uhrádzané v hotovosti oprávnené, ak hotovostné platby jednotlivo neprekročia sumu **500 EUR**, pričom maximálna hodnota realizovaných úhrad v hotovosti v jednom mesiaci nepresiahne **1 500 EUR**.

2.2.2 Verejné obstarávanie

Všetky verejné obstarávania (ďalej aj „VO“) na výber dodávateľa/poskytovateľa prác, tovarov a služieb **bezprostredne súvisiacich s projektom** musia byť realizované v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, resp. do 18.4.2016 v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“), smernicou č. 2014/24/EÚ2011 z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES, Zmluvou o poskytnutí NFP / Rozhodnutím o schválení ŽoNFP a Príručkou pre žiadateľa a prijímateľa k verejnému obstarávaniu pre projekty technickej pomoci Operačného programu Kvalita životného prostredia (ďalej aj „Príručka k VO“).

Verejné obstarávanie na výdavky súvisiace s realizáciou jednotlivých aktivít projektu bude overené zo strany RO pre OP KŽP **počas výkonu finančnej kontroly VO** (ďalej aj „FK VO“) v procese implementácie projektu, t.j. po podpise Zmluvy o poskytnutí NFP. Ďalšie podrobnosti týkajúce sa výkonu FK VO sú uvedené v príslušnej *Príručke k VO*.

Doplňujúce podmienky z oblasti VO sú uvedené pri vybraných oprávnených výdavkoch špecifikovaných v kapitole 4 *Príručky*.

V prípade zákaziek z výnimky zo zákona o VO v zmysle ustanovenia § 1 ods. 14 zákona o VO, ktorých hodnota je do 5 000 EUR bez DPH, je možné určiť úspešného uchádzača priamym zadáním, v súlade s oprávnenými výdavkami v zmysle tejto *Príručky* vo finančnom limite do 5 000 EUR bez DPH vo vzťahu k predmetu danej zákazky a v súlade s pravidlami hospodárnosti v zmysle metodického pokynu č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov ide o nasledovné výdavky:

1. Všeobecný materiál (kancelársky, spotrebný materiál),
2. Knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné, kompenzačné pomôcky a pod.,
3. Materiál reprezentačného charakteru (napr. káva, čaj, minerálka, cukor a pod., nie alkoholické nápoje, vrátane vecných darov a kvetov),
4. Občerstvenie na pracovné stretnutia a podujatia,
5. Nákup softvéru (výdavky na obstaranie softvéru vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru - napr. multilicencie, skupinové licencie, atď.; ak je kúpený samostatne a nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia),
6. Nákup licencií (výdavky na obstaranie licencií, autorských práv a patentov, okrem výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktoré sa zaraďujú do skupiny výdavkov 013),

¹⁶ Pre účely tejto *Príručky* sa odovzdávajúcim rozumie prijímateľ a príjemcom sa rozumie dodávateľ.

7. Propagácia, reklama a inzercia.

Informácie o procese VO, vrátane uvedenia vzorových dokumentov, odporúčaní a najčastejších pochybení sú predmetom ***Príručky k verejnému obstarávaniu***. V tomto dokumente sú informácie k VO uvedené iba za účelom poskytnutia komplexnej informácie k oprávnenosti výdavkov.

3. Rozdelenie oprávnených výdavkov a pravidiel ich oprávnenosti

Oprávnené výdavky projektov TP predstavujú výdavky, ktoré boli skutočne vynaložené/vznikli počas obdobia realizácie aktivít projektu prijímateľom a uhradené najneskôr mesiac po ukončení realizácie aktivít projektov, a ktoré boli vynaložené na podporu aktivít súvisiacich s ukončovaním predchádzajúceho programového obdobia 2007-2013, s implementáciou OP KŽP, resp. prípravy nasledujúceho programového obdobia po 2014-2020.

Z hľadiska oblasti intervencie sa oprávnené výdavky členia do 3 kategórií:

121 – Príprava, vykonávanie, monitorovanie a inšpekcia

122 – Hodnotenie a štúdie

123 – Informovanie a komunikácia

Bližšia špecifikácia jednotlivých typov, skupín a tried výdavkov je uvedená v kapitole 4 tejto Príručky.

Nižšie uvedené sú špecifické pravidlá, resp. podmienky oprávnenosti niektorých najčastejšie sa vyskytujúcich typov, skupín, či tried oprávnených výdavkov OP KŽP. **Splnenie všetkých podmienok uvedených pri jednotlivých výdavkoch je nevyhnutným predpokladom pre ich oprávnenosť.**

3.1 Nákup hmotného a nehmotného majetku (okrem nehnuteľností)

Oprávneným výdavkom je kúpna cena nakupovaného dlhodobého hmotného a nehmotného majetku¹⁷. V prípade, ak prijímateľ využíva nadobudnutý majetok (napr. zariadenie, vybavenie) len pre účely projektu, uplatní si výdavky spojené s ich obstaraním v celkovej výške¹⁸. Kúpený majetok je nový, nebol používaný a prijímateľ s ním v minulosti žiadnym spôsobom nedisponoval (čo i len sčasti, ak bol k dispozícii prijímateľovi).

V prípade, že prijímateľ využíva majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, oprávnené sú len pomerné výdavky na jeho obstaranie vypočítané prijímateľom napríklad pomocou nasledujúcich metód¹⁹:

- ako pomer výšky celkových výdavkov projektu k celkovému obratu prijímateľa za predchádzajúci kalendárny rok alebo priemerného obratu za posledné 3 kalendárne roky;
- na základe pomeru súčtu osobohodín, ktoré odpracuje zamestnanec/zamestnanci v rámci projektu k celkovému počtu osobohodín všetkých zamestnancov prijímateľa.

Príklad č. 1: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Prijímateľ realizuje z prostriedkov EŠIF 3 projekty (v celkovej hodnote 45 000 EUR), pričom zariadenie využíva pre každý z týchto projektov. Pre výpočet pomernej časti oprávnených

¹⁷Samostatné hnutelné veci, prípadne súbory hnutelných vecí, ktoré majú samostatné technicko-ekonomické určenie, ktorých vstupná cena je vyššia ako 1 700 eur a prevádzkovo-technické funkcie dlhšie ako jeden rok a dlhodobý nehmotný majetok, ktorého vstupná cena je vyššia ako 2 400 eur a použiteľnosť alebo prevádzkovo-technické funkcie sú dlhšie ako jeden rok (podľa § 22 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov, ďalej len „zákon o dani z príjmov“). V prípadoch, kedy majetok nespĺňa podmienky ustanovené podľa zákona o dani z príjmov, ale prijímateľ sa rozhodol postupovať podľa osobitného predpisu a tento majetok sa vykazuje ako dlhodobý hmotný alebo nehmotný majetok v účtovníctve prijímateľa, tak sa na takýto majetok uplatňujú rovnaké podmienky uvedené v tomto metodickom pokyne.

¹⁸Pri nákupe z tretích krajín je clo súvisiace s obstaraním považované za oprávnený výdavok.

¹⁹RO podľa potrieb OP je oprávnený určiť aj iné metódy, ako sú uvádzané v tejto časti metodického pokynu.

výdavkov prijímateľ vypočíta aký je %-ný pomer NFP každého projektu vo vzťahu k celkovej sume NFP, ktorú prostredníctvom projektov získa.

Projekt č. 1 – NFP = 10 000 EURpomerná časť = $10\,000/45\,000 \cdot 100 = 22,22\%$

Projekt č. 2 – NFP = 15 000 EURpomerná časť = $15\,000/45\,000 \cdot 100 = 33,33\%$

Projekt č. 3 – NFP = 20 000 EURpomerná časť = $20\,000/45\,000 \cdot 100 = 44,44\%$

Σ NFP projektov 1 až 3 = 45 000 EUR

Pozn. Ak prijímateľ používa majetok aj na iné účely ako pre projekt, potom nie je vhodné aplikovať vyššie uvedený príklad a je vhodnejšie aplikovať výpočet napr. podľa počtu hodín, ktoré je využívané dané zariadenie pre ten / ktorý projekt resp. činnosť mimo projektov, alebo % produkcie daného zariadenia v projekte voči celkovej produkcii zariadenia a i.

Príklad č. 2: Výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov na nákup hmotného majetku

Zamestnanci prijímateľa pracujú na 2 projektoch (celkový odpracovaný počet hodín je 800) podporených z EŠIF súčasne. Pre výpočet pomernej časti oprávnených výdavkov prijímateľ vypočíta, aký je %-ný pomer počtu odpracovaných hodín každého projektu v pomere k súčtu všetkých odpracovaných hodín za oba projekty.

Projekt č. 1 – počet odpracovaných hodín = 300 pomerná časť = $300/800 \cdot 100 = 37,5\%$

Projekt č. 2 – počet odpracovaných hodín = 500 pomerná časť = $500/800 \cdot 100 = 62,5\%$

Σ odpracovaných hodín na projektoch = 800

V prípade, že prijímateľ využíva zariadenie/vybavenie okrem realizácie projektu aj na iné aktivity nesúvisiace s realizáciou projektu, oprávnené sú len pomerné výdavky na obstaranie zariadenia/vybavenia.

3.2 Finančný prenájom a operatívny nájom

Finančný prenájom²⁰ (alebo operatívny nájom) je spôsob financovania spočívajúci v prenájme (alebo nájme) predmetu na vopred stanovené obdobie za dohodnutú odmenu, ktorý je v prípade finančného prenájmu spojený s právom či povinnosťou prevodu vlastníctva predmetu prenájmu na nájomcu. Rozlišujeme dva základné typy tohto financovania:

- a) finančný prenájom - ide o nájom hnuťelnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení prechádza predmet nájmu za dohodnutú kúpnu cenu do vlastníctva nájomcu;
- b) operatívny nájom - ide o nájom hnuťelnej alebo nehnuteľnej veci, po jeho skončení sa predmet nájmu vracia prenajímateľovi.

Základné pravidlo pre oblasť finančného prenájmu stanovuje, že **finančný prenájom je oprávneným výdavkom v prípade, pokiaľ je pre spolufinancovanie z EŠIF oprávnený aj predmet tohto finančného prenájmu.**

Pri zmluvách o finančnom prenájme s doložkou o odkúpení (alebo pri zmluvách stanovujúcich minimálne obdobie prenájmu s dĺžkou zodpovedajúcou životnosti investície, ktorá je predmetom zmluvy), nesmie hodnota predmetu finančného prenájmu presiahnuť jeho trhovú hodnotu. Dane a finančná činnosť prenajímateľa súvisiace so zmluvou o finančnom prenájme nie sú oprávnenými výdavkami. Oprávneným výdavkom nie je celá časť splátky, ale len

²⁰ V zmysle zákona o dani z príjmov.

zodpovedajúca časť vstupnej ceny prenájmu (t.j. splátky istiny podľa splátkového kalendára), vzťahujúca sa na obdobie realizácie projektu, ktorá bola reálne uhradená.

V prípade, že predmet finančného prenájmu nie je využívaný výlučne na účely projektu, oprávnená je len alikvotná časť vstupnej ceny prenájmu za príslušné obdobie (viď postup upravený v kapitole 3.1 Príručky).

Výdavky na predmet operatívneho nájmu sú oprávnenými výdavkami za predpokladu, že takýto predmet je pre realizáciu projektu nevyhnutný. **Výdavky na operatívny nájom nesmú, v prípade ak je možný aj finančný prenájom, presiahnuť výdavky, ktoré by nájomca vynaložil na finančný prenájom.**

Pri zmluvách o operatívnom nájme bez doložky o odkúpení, ktorých dĺžka trvania je kratšia ako životnosť investície, ktorá je predmetom zmluvy, je oprávnená splátka nájmu, ktorá sa vzťahuje na obdobie realizácie projektu a súčasne na obdobie, počas ktorého bol predmet nájmu pre daný projekt využívaný. V prípade, že predmet nájmu nie je využívaný len pre účely projektu, je oprávnená len alikvotná časť nájmu za príslušné obdobie (viď postup upravený v kapitole 3.1 Príručky). Pri tomto type zmlúv o nájme musí nájomca preukázať, že zmluva bola najhospodárnejšou metódou pre získanie zariadenia, t.j. využitie nájmu musí byť finančne najvýhodnejším riešením pre projekt. Z tohto dôvodu nie je oprávneným výdavkom na nájom tá časť výdavkov, o ktorú presahujú výdavky za nájom výšku výdavkov, ktoré by predstavovali obvyklú cenu za nájom rovnakého predmetu, resp. by presiahli bežnú obstarávaciu cenu rovnakého predmetu v danom čase a mieste²¹.

3.3 Osobné výdavky

Základným oprávneným výdavkom v oblasti osobných výdavkov je celková cena práce (§ 130 ods. 5 zákonníka práce).

Príspevky zamestnávateľa na stravovanie (§ 152 zákonníka práce) sú považované za oprávnené výdavky (za oprávnené výdavky však nie je možné považovať príspevok zamestnávateľa zo sociálneho fondu).

Príspevok na rekreáciu (§ 152a zákonníka práce) je považovaný taktiež za oprávnený výdavok (rovnako ako pri príspevkoch zamestnávateľa na stravovanie platí, že za oprávnené výdavky nie je možné považovať príspevok zamestnávateľa zo sociálneho fondu na rekreáciu). Príspevok na rekreáciu ešte nie je zatriedený v ekonomickej klasifikácii rozpočtovej klasifikácie, avšak v zmysle metodického usmernenia č. MF/008164/2019-352 zo dňa 15. 01. 2019 o účtovaní príspevku na rekreáciu zamestnanca musí byť príspevok zamestnávateľa hradený podľa § 152a Zákonníka práce účtovaný na ťarchu účtu 527 – Zákonné sociálne náklady. Plnenia poskytované nad rámec Zákonníka práce uvedené v predmetnom usmernení, ktoré sa účtujú na ťarchu účtu 528 – Ostatné sociálne náklady sú neoprávnenými výdavkami.

Príspevky zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie sú oprávnenými výdavkami pri dodržaní podmienok ustanovených v osobitných predpisoch, resp. v kolektívnych zmluvách (napr. stanovenie maximálnej výšky príspevku zamestnávateľa).

Pre osobné výdavky platí, že nesmú presiahnuť výšku obvyklú v danom odbore, čase a mieste a musia byť primerané úlohám a zodpovednostiam osôb zapojených do realizácie projektu²². Zároveň prijímateľ musí rešpektovať odmeňovanie jednotlivých pracovných pozícií s ohľadom

²¹ Aplikuje sa vždy nižšia hodnota z daných možností.

²² V súlade so zákonom o štátnej službe, zákonom o výkone práce vo verejnom záujme, zákonom o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme, Zákonník práce.

na jeho predchádzajúcu mzdovú politiku, t.j. nie je možné akceptovať navýšenie mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu iba z dôvodu prác vykonávaných na projekte financovaného z EŠIF (napr. rozdielne sadzby odmeňovania za práce vykonávané mimo aktivít projektu a za práce vykonávané na aktivitách projektu; rozdielne hodinové sadzby v prípade viacerých projektov tej istej funkcie - projektový manažér - u jednej osoby; neopodstatnené rozdielne hodinové sadzby pri odbornom personáli). Takéto navýšenie bude mať za následok vznik neoprávnených výdavkov v časti presahujúcej výšku mzdy, resp. odmeny rovnakej práce vykonávanej mimo projektu.

Prijímateľ je povinný preukázať, že zamestnanec, ktorého mzdové výdavky sú predmetom financovania z EŠIF má pre danú pracovnú pozíciu alebo pre práce vykonávané na projekte potrebnú kvalifikáciu a odbornú spôsobilosť.

Prijímateľ je povinný ku každej ŽoP predkladať vždy **súhrnný pracovný výkaz (SPV)** (za všetkých zamestnancov zapojených v projekte) a v prípade zamestnancov, ktorých podiel oprávnených činností z celkového výkonu práce zamestnanca v rámci projektu v príslušnom období je nižší ako 100%, je prijímateľ povinný predkladať aj **individuálny pracovný výkaz (IPV)**. Súhrnný pracovný výkaz a individuálne pracovné výkazy tvoria prílohy Príručky pre prijímateľa pre projekty technickej pomoci OP KŽP.

Pracovný výkaz nie je potrebné vypracovávať pre zamestnanca pracujúceho na čiastočný pracovný úväzok v zmysle článku 68a, odseku 5 všeobecného nariadenia. V takom prípade musí mať zamestnanec v pracovnej zmluve stanovený pomer z plnohodnotného pracovného času, na ktorý pracuje na projekte.

Činnosti a objem práce v pracovnom výkaze musia zodpovedať skutočne vykonanej práci v rámci vykazovaného obdobia.

- Ak ide o administratívne kapacity RO/SO/PJ pracujúcich na základe pracovnej zmluvy/služobnej zmluvy a z náplne práce/opisu ŠZM zamestnanca vyplýva, že zamestnanec vykonáva len činnosti pre OP KŽP, tzn. podiel oprávnených činností z celkového výkonu práce zamestnanca predstavuje v príslušnom období 100% (tzn. zamestnanec v zmysle pracovnej/služobnej zmluvy vykonáva 100% činností súvisiacich s implementáciou OP KŽP), za postačujúce sa považuje predloženie súhrnného pracovného výkazu, v ktorom prijímateľ uvedie pracovnú pozíciu v zmysle platných štandardizovaných pracovných pozícií, ktorú príslušný zamestnanec vykonáva resp. v súlade s pracovnou náplňou/opisom štátnozamestnaneckého miesta. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce;
- Ak ide o administratívne kapacity RO/SO/PJ resp. zamestnancov prijímateľa vykonávajúcich podporné činnosti²³ pracujúcich na základe pracovnej/služobnej zmluvy a z náplne práce/opisu ŠZM zamestnanca vyplýva, že zamestnanec vykonáva aj iné činnosti, ako len činnosti spojené s OP KŽP a podiel oprávnených činností z celkovej činnosti zamestnanca v príslušnom období je nižší ako 100% (tzn. zamestnanec vykonáva činnosti súvisiace s implementáciou OP KŽP iba určitú časť pracovného času), prijímateľ predkladá okrem súhrnného pracovného výkazu aj **individuálny pracovný výkaz** za každého tohto zamestnanca, prípadne iný dokument preukazujúci výpočet % oprávnenosti výdavkov. Prijímateľ (zamestnanec prijímateľa) v IPV uvedie skutočne odpracovaný čas pre projekt, resp. OP a mimo projektu, resp. OP a podrobne špecifikuje oprávnené činnosti vykonané príslušným zamestnancom v danom období. V tomto prípade sú oprávnené výdavky za celkovú cenu práce pomerne podľa skutočne odpracovaného času na projekte.

²³ V zmysle Metodického pokynu ÚV SR č. 22 k administratívnym kapacitám európskych štrukturálnych a investičných fondov subjektov zapojených do riadenia, implementácie, kontroly a auditu EŠIF v programovom období 2014 – 2020 v platnom znení

Pre osoby pracujúce na projekte čiastočne, t.j. nie v rámci celého odpracovaného času, je možnosť stanoviť pevný percentuálny podiel času odpracovaného v projekte v pracovnej zmluve (nie je potrebné zaznamenávať odpracovaný čas²⁴).

U zamestnancov - administratívne kapacity RO/SO/PJ, ktorí pracujú na projekte iba určitý pracovný čas, je oprávnená iba pomerná časť náhrady za dovolenku, práceneschopnosť, ošetrovania člena rodiny a návštevu u lekára, ktorá prislúcha k obdobiu odpracovanému príslušným zamestnancom na danom projekte. Uvedené platí aj pre prenesenú dovolenku z predchádzajúceho roku, ak nárok na dovolenku vznikol v súvislosti s výkonom oprávnených činností. Náhrada mzdy za práceneschopnosť, ošetrovania člena rodiny a návštevu u lekára je oprávneným výdavkom, ak je zamestnávateľom poskytnutá v súlade s platnou legislatívnou úpravou, v zákonnej výške, zodpovedá miere zapojenia zamestnanca do realizácie daného projektu a predstavuje konečný výdavok prijímateľa.

U zamestnancov vykonávajúcich podporné činnosti, pracujúcich na projekte iba určitý pracovný čas, je oprávnený odpracovaný čas na projekte z dôvodu ich nepravidelnej činnosti pre projekt pričom % oprávnenosti sa stanoví ako pomer odpracovaného času v rámci oprávnenej činnosti OP KŽP/celkový fond pracovného času v danom mesiaci.

Výdavky týkajúce sa výkonu práce sú limitované rozsahom práce **maximálne 12 hodín/deň za všetky pracovné úväzky osoby kumulatívne**, t.j. za všetky pracovné pomery, dohody mimo pracovného pomeru a štátnozamestnanecký pomer.

Pracovné úväzky osôb pracujúcich na projekte sa nesmú prekryvať. Nie je prípustné, aby bol zamestnanec platený za rovnakú činnosť vykonávanú v tom istom čase, resp. za rovnaké výstupy viackrát. Za neoprávnené sa budú považovať výdavky v prípade identifikácie prekryvania sa pracovného času osoby pracujúcej na dvoch alebo viacerých projektoch (vrátane prípadu jedného projektu s viacerými pozíciami v rámci toho istého projektu alebo v prípade viacerých zmluvných vzťahov pre výkon práce pre projekt a mimo projektov) spolufinancovaných z prostriedkov OP KŽP, resp. z iných OP, prípadne iných programov, resp. pri zistení vykonávania činnosti nefinancovanej z prostriedkov OP KŽP. Výdavky, ktoré sa vzťahujú na tieto pracovné výkazy budú vylúčené z financovania dotknutého projektu/projektov na úrovni príslušného dňa, pričom nie je podstatné, na základe akého zmluvného vzťahu osoba pracovala. **Pri opakovanom zistení prekryvania sa výdavkov v projekte je poskytovateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy o NFP.** V prípade zamestnávania osôb pre účely realizácie projektu ide o nasledovné skupiny zamestnancov:

- a) administratívne kapacity RO/SO/PJ, vrátane sektorových expertov, t.j. zamestnanci priamo sa podieľajúci na implementácii OP KŽP a na ukončovaní, predchádzajúceho programového obdobia 2007-2013, resp. príprave nasledujúceho programového obdobia po 2014-2020,
- b) zamestnanci vykonávajúci odborné a podporné činnosti na základe dohôd mimo pracovného pomeru (napr. zamestnanci vykonávajúci činnosti odborného hodnotenia a výberu žiadostí o nenávratný finančný príspevok, zamestnanci vykonávajúci odborné činnosti, zamestnanci vykonávajúci podporné činnosti RO/SO/PJ),
- c) technická podpora - zamestnanci prijímateľa vykonávajúci podporné činnosti pre RO/SO/PJ (najmä z ekonomických organizačných útvarov, personálnych organizačných útvarov a pod.).

²⁴ Uvedené nemá vplyv na povinnosť zamestnávateľa viesť evidenciu pracovného času podľa §99 zákonníka práce.

Za **neoprávnené výdavky** sa v prípade osobných výdavkov **považujú**:

- výdavky pri obchádzaní zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v platnom znení (ďalej len „zákoník práce“);
- nemocenské dávky hradené zo strany Sociálnej poisťovne (keďže nie sú výdavkom prijímateľa);
- výdavky týkajúce sa činností na projekte vykonávaných počas práceneschopnosti, ošetrovania člena rodiny a návštevy lekára²⁵;
- ostatné výdavky na zamestnanca (napr. dary, benefity), ktoré nie sú pre zamestnávateľov povinné podľa osobitných právnych predpisov; v prípade ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za sumu ostatných výdavkov na zamestnanca, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa;
- výdavky na odstupné a odchodné (keďže medzi nimi a realizáciou projektu neexistuje príčinný vzťah); v prípade, ak do povinných odvodov za zamestnávateľa vstupuje aj odvod za sumu ostatných výdavkov na zamestnanca, je potrebné túto sumu odpočítať od celkových odvodov zamestnávateľa;
- tvorba sociálneho fondu (aj napriek tomu, že je pre zamestnávateľa povinnosťou, jeho čerpanie nesúvisí s realizáciou projektu);
- mzdové náklady zamestnancov, ktorí sa nepodieľajú na realizácii projektu;
- pomerná časť osobných výdavkov, ktorá nezodpovedá pracovnému vyťaženiu zamestnanca na danom projekte.

3.4 Cestovné náhrady

Výšku náhrad výdavkov vzniknutých v súvislosti s pracovnou cestou upravuje zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“). Cestovné náhrady sú oprávnenými výdavkami vo výške a za podmienok, ktoré stanovuje zákon o cestovných náhradách, tento metodický pokyn a prípadne interná norma organizácie zamestnávateľa.

Aby bolo možné považovať pracovné cesty a s nimi spojené cestovné náhrady za oprávnené výdavky, musia súvisieť s realizáciou projektu, musia byť pre dosiahnutie cieľov projektu nevyhnutné, musia byť vykonané osobami, ktoré sa na realizácii projektu podieľajú alebo sú osobami cieľovej skupiny a zároveň spĺňať pravidlá hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti, pričom oprávnenými sú ako domáce, tak i zahraničné cesty.

Ak zamestnancovi/osobe počas pracovnej cesty vznikli výdavky, za ktoré musel priamo zaplatiť, prijímateľ musí zdokladovať, že ich tomuto zamestnancovi/osobe skutočne vyplatil.

Oprávnenými výdavkami v rámci cestovných náhrad sú:

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov na ubytovanie,
- c) stravné²⁶,

²⁵Ak napr. zamestnanec nepracuje z dôvodu práceneschopnosti alebo ošetrovania člena rodiny či navštívi lekára a súčasne v tom istom čase vykonáva aktivity na základe, napr. občianskeho zákonníka alebo zákonníka práce pre projekt, budú výdavky na tieto aktivity považované za neoprávnené.

²⁶V prípade stravného poskytnutého dodávateľsky (na faktúru) je RO povinný stanoviť podmienky pre aplikovanie stravného (najmä maximálnu výšku stravného v súlade so zásadou hospodárnosti), pričom ak má zamestnanec/osoba vyslaná na pracovnú cestu zabezpečené stravné uvedeným spôsobom, nepatrí mu náhrada za stravné (v zmysle § 1 ods. 4 zákona o cestovných náhradách).

d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

Oprávnenými výdavkami sú výdavky na dopravu všetkými druhmi verejnej dopravy (vrátane výdavkov na letenky, mestskú hromadnú dopravu a diaľkovú verejnú hromadnú dopravu v 2. triede (v 1. triede ak vzdialenosť presahuje 200 km), miestenky, ležadlá alebo lôžka) a náhrady za použitie vlastného osobného motorového vozidla a služobných motorových vozidiel.

Použitie miestnej verejnej dopravy – náhrada cestovných výdavkov za miestnu pravidelnú verejnú dopravu patrí zamestnancovi/osobe v preukázanej výške. Pri zakúpení časových cestovných lístkov pri využití verejnej hromadnej dopravy musí byť doložené, že nákup časového lístka je v rámci realizácie projektu lacnejší ako preplatenie jednotlivých cestovných lístkov.

Použitie lietadla – pri použití lietadla je oprávneným výdavkom letenka v ekonomickej triede a priamo súvisiace poplatky (napr. letiskové poplatky). V prípade tuzemských pracovných ciest musí prijímateľ preukázať, že využitie tohto spôsobu dopravy je hospodárnejšie a efektívnejšie ako využitie iného dopravného prostriedku.

Použitie súkromného motorového vozidla – ak sa zamestnanec/osoba písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, zamestnancovi patrí základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky.

Použitie služobného motorového vozidla - ak zamestnanec/osoba použije na cestu cestné motorové vozidlo prijímateľa, oprávnené sú výdavky na nákup pohonných hmôt (podľa počtu odjazdených kilometrov uvedených v knihe jász a vo vyúčtovaní pracovnej cesty) Použitie služobného motorového vozidla je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti.

Použitie taxi služby – aby bol výdavok oprávnený, je potrebné preukázať, že použitie taxi služby je pre realizáciu projektu nevyhnutné pri dodržaní zásady hospodárnosti a efektívnosti (najmä v porovnaní s verejnou osobnou dopravou)²⁷. V prípade, že prijímateľ nepreukáže vyššie uvedené podmienky môže mu byť zo strany RO pri využití taxi služby priznaná výška náhrady určená podľa výšky zodpovedajúcej použitiu verejnej osobnej dopravy.

Zamestnancovi/osobe vyslanému/vyslanej na pracovnú cestu patrí náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie. Aj v tomto prípade platí, že výdavky na ubytovanie majú zohľadňovať obvyklé ceny v danom mieste a čase, aby bolo dodržané pravidlo hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti. Maximálny cenový limit pre ubytovanie na území SR a v zahraničí (pre zamestnanca/osobu vyslanú na pracovnú cestu) bude stanovený v relevantnom písomnom vyzvaní pre projekty technickej pomoci. Zároveň však prijímateľ musí dodržať vlastné interné predpisy organizácie, ak stanovujú nižší cenový limit ako je uvedený v prílohe č. 5 *Limity pre vybrané typy oprávnených výdavkov* písomného vyzvania pre projekty technickej pomoci

Zamestnancovi/osobe vyslanému/vyslanej na pracovnú cestu patrí stravné za každý kalendárny deň pracovnej cesty za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách. Suma stravného je stanovená v závislosti od času trvania pracovnej cesty v kalendárnom dni. Sadzby stravného pre tuzemskú pracovnú cestu upravuje aktuálne platné Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o sumách stravného, dostupné na webovom sídle Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky:

²⁷ V prípade, ak nie je možné z časového hľadiska a dostupnosti verejnej dopravy použiť inú alternatívu považuje sa použitie taxi služby za oprávnené. Takýto prípad musí byť riadne odôvodniteľný.

Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi/osobe patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty za podmienok ustanovených zákonom o cestovných náhradách stravné v eurách alebo v cudzej mene. Toto stravné je stanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky. Sadzby stravného počas zahraničnej pracovnej cesty upravuje aktuálne platné opatrenie k zákonu o cestovných náhradách (aktuálne platné opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách).

V prípade potrebných vedľajších výdavkov ide o výdavky spojené s pracovnou cestou ako napr. parkovné, diaľničný poplatok²⁸, vstupenky na veľtrh, poplatky za úschovňu batožiny, konferenčné poplatky, miestne dane pri ubytovaní a pod. V prípade, že prijímateľ nepreukáže predmetné výdavky relevantnými dokladmi, budú tieto výdavky zo strany RO uznané za neoprávnené.

Zahraničné pracovné cesty sú oprávnené v odôvodnených prípadoch a za predpokladu, že boli schválené v ŽoNFP a sú zahrnuté v zmluve o NFP/rozhodnutí o schválení žiadosti o poskytnutie NFP pri rešpektovaní pravidiel týkajúcich sa geografickej oprávnenosti vyplývajúcej zo všeobecného nariadenia. Výdavky na ubytovanie v hoteli v zahraničí musia zodpovedať cenám, ktoré sú v danom mieste a čase obvyklé. Neoprávneným výdavkom je vreckové, keďže nie je možné ho priradiť k náhrade preukázaných potrebných vedľajších výdavkov.

3.5 Externé služby (zabezpečené dodávateľským spôsobom)

Externé služby zahŕňajú najrôznejšie položky podľa typu projektu, ku ktorému sa viažu²⁹. Vybrané služby musia prispievať k dosahovaniu cieľov projektu a byť pre jeho realizáciu nevyhnutné.

Prijímateľ môže využívať služby dodávateľov v tých prípadoch a pre tie činnosti, kedy nie je možné, alebo efektívne, tieto služby/činnosti zabezpečiť vlastnými kapacitami. Podmienkou zostáva, že tieto služby musia byť preukázateľne nevyhnutné pre realizáciu projektu.

Medzi najčastejšie typy služieb, ktoré je možné zaradiť pod oprávnené výdavky OP KŽP patria nasledovné:

- odborné služby/štúdie - zahŕňajú napr. výdavky na spracovanie štúdie, analýzy, zberu dát, zabezpečenie prekladov a tlmočenia a ďalších čiastkových odborných činností potrebných pre realizáciu projektu,
- spracovanie publikácií/školiacich materiálov/manuálov – ak ide o nákup na zákazku vyvíjaných či vytváraných publikácií, informačných a školiacich materiálov (ako napr. manuály, príručky) alebo multimediálnych pomôcok,
- výdavky na konferencie/kurzy/semináre resp. iné informačné podujatia – zahŕňajú výdavky na organizáciu a zabezpečenie realizácie konferencií/kurzov/seminárov resp. iných informačných podujatí organizovaných pre účely projektu, do ktorých budú zapojené cieľové skupiny, hosťujúci účastníci alebo širšia verejnosť. Tieto výdavky najčastejšie

²⁸V prípade diaľničnej známky musí prijímateľ preukázať, že motorové vozidlo bolo počas celej pracovnej cesty využívané výlučne pre účely projektu a diaľničná známka bola nevyhnutná a spĺňa podmienky hospodárnosti. Ak sa motorové vozidlo využívalo pre účely projektu len z časti, prijímateľ predloží výpočet pre úhradu zodpovedajúcej/oprávnenej časti.

²⁹ Verejné obstarávanie služieb dodávateľov/poskytovateľov bude vykonané v súlade so zákonom o VO, podmienkami špecifikovanými v kapitole 2.2, časť *Verejné obstarávanie* tejto Príručky, a v súlade s pokynmi k príprave VO definovanými v *Príručke k verejnému obstarávaniu*.

pokrývajú organizačné zabezpečenie, vrátane občerstvenia, prenájmu priestorov, prenájmu techniky, ubytovania, dopravy a pod.,

- externé služby zabezpečujúce informovanie a komunikáciu³⁰,
- iné výdavky - napríklad znalecké posudky a ďalšie vyššie nešpecifikované služby ktoré priamo súvisia s realizáciou projektu a sú pre projekt nevyhnutné.

Prijímateľ je povinný rešpektovať zásadu „hodnota za peniaze“ (value for money). Prijímateľ je zároveň povinný preukázať, že dané služby/štúdie a znalecké posudky sú pre realizáciu projektu nevyhnutné a ich využiteľnosť v rámci realizácie projektu. Odborné služby/štúdie/posudky musia byť zabezpečené osobami, ktoré spĺňajú požiadavky na odbornosť pre realizáciu daných činností a nesmú byť v pracovnoprávnom vzťahu s prijímateľom. Požiadavky na odbornosť (minimálne požadované vzdelanie a dĺžku praxe) je prijímateľ povinný stanoviť a preukázať ich splnenie v nadväznosti na charakter zabezpečovaných služieb a požadovaných výstupov.

RO je oprávnený posúdiť zabezpečenie predmetnej služby/výstupu prostredníctvom nezávislého posudku. Na základe nezávislého posudku je RO oprávnený prijať primerané právne opatrenia.

Neoprávnenými výdavkami sú spravidla služby, ktoré neprispievajú k dosahovaniu cieľov projektu a nie sú pre jeho realizáciu nevyhnutné, resp. služby, ktoré nesúvisia s plnením úloh RO / SO.

3.6 Výdavky súvisiace s prevádzkovou podporou implementácie OP

Prevádzkové výdavky ako priame výdavky súvisiace s konkrétnou činnosťou projektu sú oprávnené, ak sú nevyhnuté pre splnenie cieľov projektu. Musia byť preukázateľne doložené a metodika výpočtu pomernej časti výdavkov vzťahujúcej sa na projekt musí byť dodržiavaná počas celej doby realizácie projektu. V prípade, že sa Prijímateľ podieľa na viacerých projektoch v rámci EŠIF, uplatní vo všetkých projektoch rovnakú metodiku výpočtu³¹ oprávnenej časti výdavkov. Ide najmä o prevádzkové náklady ako nájom, služby spojené s nájomom, energie, vodné, stočné, pohonné hmoty, spotrebný materiál, náklady na internet, telefóny, mobily, údržbu, ak sú pre riešenie aktivity/aktivít projektu opodstatnené a nevyhnutné.

Pri vynakladaní finančných prostriedkov na nákup spotrebného materiálu musí byť dodržaný princíp hospodárnosti, efektívnosti, účelnosti a účinnosti.

V prípade, že sa na realizáciu projektu využíva len časť priestorov, oprávneným výdavkom bude len ich časť v zodpovedajúcom pomere priestorov využívaných na projekt. Rovnako to platí aj v prípade ostatných prevádzkových nákladov (energie, voda, spotrebný materiál, internet a pod.), oprávneným výdavkom bude len pomerná časť týchto výdavkov vzťahujúcich sa na projekt. V prípade, že prijímateľ vlastní priestory, v ktorých sa projekt realizuje, alebo ich využíva bezplatne, nie sú výdavky na nájom oprávnené.

Prevádzkové výdavky, ktoré sa týkajú všeobecnej prevádzky organizácie bez príčinnej väzby na projekt ako i výdavky zodpovedajúce svojim vymedzením účtovnej kategórii mimoriadnych nákladov sú neoprávnenými výdavkami.

³⁰ Zabezpečenie relevantných nástrojov pre informovanie a komunikáciu v súlade s Komunikačnou stratégiou OP KŽP.

³¹ Uvedené ustanovenia sa vzťahujú na výdavky uhrádzané na základe skutočne uhradených výdavkov a nevzťahuje sa na formu zjednodušené vykazovanie výdavkov.

3.7 Finančné výdavky a poplatky

Všeobecnou podmienkou oprávnenosti finančných výdavkov a poplatkov je ich nevyhnutnosť a priama väzba na projekt. Medzi oprávnené výdavky patria napr.:

- výdavky na poistenie majetku spolufinancovaného z NFP³²,
- správne poplatky (napr. za úkony a konania orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov) s priamou väzbou na projekt,
- diaľničné známky, diaľničné poplatky, parkovacie karty, parkovné.

Neoprávnenými výdavkami sú spravidla finančné výdavky a poplatky, ktoré nie sú pre jeho realizáciu nevyhnutné a nemajú priamu väzbu na projekt, výdavky na právne služby prijímateľa voči RO (napr. žaloba, vypracovanie stanoviska), sankčné poplatky, pokuty³³ a penále, prípadne ďalšie sankčné výdavky, či už dohodnuté v zmluvách alebo vzniknuté z iných príčin; manká a škody, úroky z úverov a pôžičiek³⁴; výdavky za zriadenie a vedenie účtu alebo účtov a za finančné transakcie na tomto účte; dary, poplatky, resp. iné náklady prijímateľa (vrátane prípadných kurzových strát), ktoré vznikajú z dôvodu vedenia účtu na príjem NFP v zahraničí.

3.8 Daň z pridanej hodnoty a iné dane

V zmysle čl. 69 všeobecného nariadenia je daň z pridanej hodnoty (ďalej aj „DPH“) neoprávneným výdavkom, avšak postup zdaňovania daňou z pridanej hodnoty umožňuje, aby DPH za určitých okolností bola oprávneným výdavkom. DPH nie je oprávneným výdavkom v prípade, že prijímateľ má nárok na jej odpočet na vstupe. Nárok na odpočet je vymedzený zákonom o DPH.

Oprávnená DPH sa vzťahuje len k plneniam, ktoré sú považované za oprávnené. V prípade, ak je výdavok oprávnený iba čiastočne, daň z pridanej hodnoty vzťahujúca sa k tomuto výdavku je oprávneným výdavkom v rovnakom pomere.

Iné dane sú vo všeobecnosti neoprávneným výdavkom. Za neoprávnené výdavky sú považované predovšetkým priame dane (daň z nehnuteľnosti, daň z motorových vozidiel a pod.). Výnimku tvoria daň z príjmu fyzických osôb, ktorá je súčasťou hrubej mzdy, resp. odmeny za vykonanú prácu a je oprávneným výdavkom v rámci osobných výdavkov a daň za ubytovanie, ktorá je oprávneným výdavkom v rámci cestovných náhrad.

³²Ak by počas doby realizácie projektu došlo k poškodeniu, je prijímateľ povinný uviesť majetok do pôvodného stavu. V prípade straty alebo odcudzenia je prijímateľ povinný bezodkladne zabezpečiť náhradu majetku tak, aby náhradný majetok spĺňal minimálne rovnaké parametre. Nahradenie majetku bude na náklady prijímateľa alebo uhradené z poistného plnenia. Nákup náhradného majetku musí byť preukázaný účtovným dokladom.

³³Takýmito výdavkami sú napr. pokuty (napr. pokuty uložené v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov za porušenie princípu „znečisťovateľ platí“) a iné druhy uložených peňažných alebo nepeňažných sankcií.

³⁴Týmto nie je dotknuté ustanovenie čl. 69 ods. 3 písm. a) všeobecného nariadenia.

4. Číselník oprávnených výdavkov pre projekty TP

Nižšie uvedený *Číselník oprávnených výdavkov pre projekty TP OP KŽP* (ďalej aj „číselník“) vychádza z *Metodického pokynu CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov* v znení platných verzií a aktualizácií. Vecné vymedzenie výdavkov vrátane ich špecifikácií vychádza z opatrení Ministerstva financií SR, ktorými sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania.

Napriek tomu, že číselník vychádza z účtovnej osnovy, **nekopíruje ju**. Výstupy z účtovníctva jednotlivých účtovných jednotiek/prijímateľov teda **nemusia byť totožné** so zaradením nákladov/výdavkov do tried a skupín tak, ako to určuje tento číselník. Číselník oprávnených výdavkov, s dole uvedenými skupinami oprávnených výdavkov (ďalej aj „OV“), tvorí súčasť ITMS 2014+.

Cieľom predmetného číselníka je **kategorizovať oprávnené výdavky** pre projekty TP OP KŽP a zabezpečiť tak ich správne zaradenie do príslušných skupín OV v systéme ITMS 2014+ (najmä pri príprave Podrobného rozpočtu projektu žiadosti o NFP a následne pri príprave žiadostí o platbu počas implementácie schváleného projektu). Číselník neslúži ako zoznam oprávnených výdavkov pre projekty TP OP KŽP ale iba uvádza najčastejšie sa vyskytujúce typy oprávnených výdavkov v rámci jednotlivých tried a skupín oprávnených výdavkov.

4.1 01 – Dlhodobý nehmotný majetok

Vecné vymedzenie

Dlhodobým nehmotným majetkom³⁵ sú zložky majetku, ktorých ocenenie je vyššie ako suma 2.400,- EUR³⁶ a doba použiteľnosti dlhšia ako jeden rok. Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná tejto sume alebo je nižšie, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého nehmotného majetku, ak doba použiteľnosti tohto majetku je dlhšia ako jeden rok.

Nehmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume 2.400,- EUR³⁷ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého nehmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov 51 - Služby.

Do tejto triedy oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti, softvér, oceníteľné práva.

013 - Softvér - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- nákup softvéru (výdavky na obstaranie softvéru vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru - napr. multilicencie, skupinové licencie, atď.; ak je kúpený samostatne a nie je súčasťou dodávky hardvéru a jeho ocenenia),
- technické zhodnotenie / modernizácia softvéru,
- vývoj aplikačného softvéru.

³⁵ Vrátane nákladov súvisiacich s obstaraním dlhodobého nehmotného majetku do času uvedenia predmetného majetku do užívania.

³⁶ Podľa aktuálneho znenia Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

³⁷ Podľa aktuálneho znenia Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov.

014 - Oceniteľné práva - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- nákup licencií (výdavky na obstaranie licencií, autorských práv a patentov, okrem výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktoré sa zaraďujú do skupiny výdavkov 013).

019 - Ostatný dlhodobý nehmotný majetok do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- nákup ostatných nehmotných aktív – tvorba / obstaranie a zhodnotenie web stránky, ak spĺňajú kritériá obstarania dlhodobého nehmotného majetku z kapitálových výdavkov.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina oprávnených výdavkov ³⁸	Podpoložka EKRK ³⁹
013 Softvér	711003 Nákup softvéru
	718006 Modernizácia softvéru
014 Oceniteľné práva	711004 Nákup licencií
019 Ostatný dlhodobý nehmotný majetok	711005 Nákup ostatných nehmotných aktív

4.2 02 - Dlhodobý hmotný majetok

Vecné vymedzenie

Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná alebo je nižšie ako suma 1.700,- EUR⁴⁰, možno zaradiť (podľa rozhodnutia účtovnej jednotky - prijímateľa) do dlhodobého hmotného majetku, ak prevádzkovo-technické funkcie (doba použiteľnosti) sú dlhšie ako jeden rok.

Hmotný majetok, ktorého ocenenie sa rovná sume 1.700,- EUR⁴⁰ alebo je nižšie, s dobou použiteľnosti dlhšou ako jeden rok, ktorý nebol zaradený do dlhodobého hmotného majetku, sa vykazuje v triede oprávnených výdavkov 11 - Zásoby.

022 - Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- nákup interiérového vybavenia, nevyhnutného pre implementáciu OP,
- nákup výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva (napr. tlačiareň, podávač k tlačiarňam, modem, skener k počítaču),
- nákup prevádzkových / špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, a komunikačnej infraštruktúry,
- nákup telekomunikačnej techniky, vrátane špeciálneho spojovacieho a zabezpečovacieho materiálu a materiálu pre zabezpečenie zvukového a obrazového spojenia,
- nákup komunikačnej infraštruktúry: komunikačných (spojovacích) sietí typu LAN, WAN (rezortné, republikové a medzinárodné spojovacie siete, napr. SANET, GOVNET, VSNET) a nákup počítačových sietí, ktoré spĺňajú kritériá pre kapitálové výdavky; samostatné zariadenia súvisiace s obstaraním týchto komunikačných sietí, vrátane IP telefónie.
- modernizácia výpočtovej techniky, prevádzkových / špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, telekomunikačnej techniky a komunikačnej infraštruktúry.

³⁸ V zmysle Metodického pokynu CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov v znení platných verzií a aktualizácií.

³⁹ Ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v zmysle Metodického usmernenia MF SR k č. MF/010175/2004-42 v znení dodatkov.

023 - Dopravné prostriedky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- nákup alebo modernizácia osobných automobilov bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
022 Samostatné hnutelné veci a súbory hnutelných vecí	713001 Nákup interiérového vybavenia
	713002 Nákup výpočtovej techniky
	713003 Nákup telekomunikačnej techniky
	713004 Nákup prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	713005 Nákup špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu
	713006 Nákup komunikačnej infraštruktúry
	718002 Modernizácia výpočtovej techniky
	718003 Modernizácia telekomunikačnej techniky
	718004 Modernizácia prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	718005 Modernizácia špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	718007 Modernizácia komunikačnej infraštruktúry
023 Dopravné prostriedky	714001 Nákup osobných automobilov

4.3 11 - Zásoby

Vecné vymedzenie

V rámci triedy sa zaraďujú hnutelné veci s dobou použiteľnosti najviac jeden rok bez ohľadu na obstarávaciu cenu. V danej triede sa vykazuje aj hmotný majetok⁴⁰, ktorý nie je definovaný ako dlhodobý hmotný majetok.

112 - Zásoby - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- obstaranie interiérového vybavenia, nevyhnutného pre implementáciu OP,
- obstaranie výpočtovej techniky, vrátane príslušenstva (obstaranie osobných počítačov, vrátane materiálu k výpočtovej technike, napr. "myši", klávesníc, filtrov, monitorov a procesorov k počítačom, nenahratých nosičov dát pre výpočtovú techniku, tlačiarň, podávačov k tlačiarňam, čipových kariet),
- obstaranie prevádzkových / špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia, ktoré nespĺňajú kritériá obstarania dlhodobého hmotného majetku z kapitálových výdavkov,

⁴⁰ Vrátať nákladov súvisiacich s obstaraním uvedeného hmotného majetku do užívania.

- obstaranie telekomunikačnej techniky (zvukové a obrazové prístroje vrátane spojovej techniky, spojovacieho a zabezpečovacieho materiálu a materiálu pre zabezpečenie zvukového a obrazového spojenia),
- obstaranie komunikačnej infraštruktúry (materiál na zabezpečenie komunikačných (spojovacích) sietí typu LAN, WAN (rezortné, republikové a medzinárodné spojovacie siete, napr. SANET, GOVNET, VSNET), počítačových sietí, elektronického prenosu dát, prístupu k internetu),
- obstaranie všeobecného materiálu (kancelársky, spotrebný materiál),
- knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné, kompenzačné pomôcky,
- pracovné odevy a pomôcky, obuv, bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
112 Zásoby	633001 Interiérové vybavenie
	633002 Výpočtová technika
	633003 Telekomunikačná technika
	633004 Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie
	633005 Špeciálne stroje, prístroje, zariadenie, technika a náradie
	633006 Všeobecný materiál
	633009 Knihy, časopisy, noviny, učebnice, učebné pomôcky a kompenzačné pomôcky
	633010 Materiál - pracovné odevy, obuv a pracovné pomôcky
	633019 Komunikačná infraštruktúra

4.4 50 - Spotreba

502 – Spotreba energie - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- energie, vodné, stočné (elektrická energia, tepelná energia, vodné, stočné, vrátane platieb za odvádzanie vôd z povrchového odtoku do verejnej kanalizácie).

503 – Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- palivo na dopravné účely (pohonné hmoty), mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny, LPG plyny použité výlučne na dopravné účely pri pracovných cestách služobným vozidlom, bezprostredne súvisiacich s cieľmi projektu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
502 Spotreba energie	632001 Energie
	632002 Vodné, stočné

503 Spotreba ostatných neskladovateľných dodávok	634001 Palivo, mazivá, oleje, špeciálne kvapaliny
--	---

4.5 51 - Služby

511 – Opravy a udržiavanie - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- servis, údržba, opravy a výdavky s tým spojené (dopravné); v prípade dodávateľského zabezpečenia úhrada za dodanú službu, pri realizácii vo vlastnej réžii, napr. nákup materiálu, pracovných nástrojov, náradí, čistiacich potrieb, premeranie spotreby paliva, drobný materiál pre vodičov (napr. osviežovače vzduchu), pneumatiky, batérie (aj nahodenie pneumatík, vyváženie kolies, nabitie batérií), navigačných zariadení, náhradné diely na opravy vrátane diskov a duší, emisné kontroly, poplatky za služby staníc technickej kontroly.
- údržba interiérového vybavenia (napr. nábytku);
- údržba výpočtovej techniky, softvéru a aplikácií (napr. aktualizácia programového produktu vykonaním malých zásahov do existujúceho produktu) ako aj údržba komunikačnej infraštruktúry (napr. komunikačných (spojovacích) sietí typu LAN, WAN (rezortné, republikové a medzinárodné spojovacie siete, napr. SANET, GOVNET, VSNET), počítačových sietí, elektronického prenosu dát;
- údržba telekomunikačnej techniky (zvukové a obrazové prístroje vrátane spojovej techniky, spojovacieho a zabezpečovacieho materiálu a materiálu pre zabezpečenie zvukového a obrazového spojenia);
- údržba prevádzkových / špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia (napr. kancelárskych, elektrospotrebičov, klimatizačných jednotiek a vzduchotechniky, vrátane príslušného materiálu k vyššie uvedenému);
- údržba budov, objektov alebo ich častí (napr. kancelárskych, archívnych);

512 - Cestovné náhrady - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- tuzemské / zahraničné cestovné náhrady bezprostredne súvisiace s implementáciou projektu;
- cestovné náhrady a cestovné výdavky iným ako vlastným zamestnancom (napr. členom Monitorovacieho výboru pre OP KŽP).

518 - Ostatné služby - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- poštové služby a telekomunikačné služby - bezprostredne súvisiace s implementáciou projektu;
- poplatky za internetové služby (elektronický prenos dát); poplatky za komunikačné (spojovacie) siete typu LAN, WAN; poplatky za užívanie rezortných, republikových a medzinárodných komunikačných (spojovacích) sietí (napr. SANET, GOVNET, VSNET); poplatky za IP telefóniu;
- výdavky na obstaranie materiálu reprezentačného charakteru (napr. káva, čaj, minerálka, cukor a pod., nie alkoholické nápoje, vrátane vecných darov a kvetov) ak sú poskytnuté z vlastných zdrojov, nie dodávateľsky;
- nákup softvéru, vrátane výdavkov na obstaranie licencií súvisiacich s používaním softvéru, ktorý nespĺňa kritériá nehmotného majetku z kapitálových výdavkov a výlučne a bezprostredne súvisí s projektom a jeho cieľmi;
- výdavky na obstaranie licencií, autorských práv a patentov, ak nespĺňajú kritériá obstarania dlhodobého nehmotného majetku z kapitálových výdavkov;

- prepravné a nájom dopravných prostriedkov (nesúvisiace s nákupom tovarov) - napr. zabezpečenie prepravy osôb taxislužbou alebo iným dodávateľom prepravnej služby,
- nájom budov, objektov alebo ich častí (napr. kancelárskych, archívnych), ak je nevyhnutný na dosiahnutie cieľov projektu;
- nájom prevádzkových / špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu, nájom výpočtovej techniky, nájom softvéru a komunikačnej infraštruktúry,
- nájom dopravných prostriedkov (formou operatívneho lízingu);
- výdavky na školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá a informačné podujatia bezprostredne súvisiace s projektom,
- výdavky na propagáciu, reklamu a inzerciu: propagácia v tlači, médiách, informačné letáky, brožúry, návody (výdavky, ktoré bezprostredne súvisia s informovaním verejnosti o podpore, ktorú projekt získal z fondov EÚ a štátneho rozpočtu SR na jeho spolufinancovanie), informačné tabule (plagáty), výdavky za vytvorenie a údržbu web stránky v medzinárodnej sieti INTERNET, vládnej sieti GOVNET, vizitky, zastúpenie a účasť na výstavách a expozíciách, výdavky na vizuál, logo, dizajn manuál, slogany, informačnú kampaň, prieskumy, filmové šoty;
- výdavky na tvorbu odborných publikácií a príručiek, resp. iných odborných materiálov (obstaraných dodávateľsky);
- výdavky na vypracovanie koncepčných, strategických a realizačných dokumentov;
- výdavky za štúdie, analýzy, výpočty, všetky druhy posudkov, odborných vyjadrení (napr. znalecké, expertízne, rozbor);
- poradenské služby, právne služby, tlmočnicke a prekladateľské služby, audit, expertízy, marketingové a podobné štúdie;
- služby nájmu (upratovanie, strážna služba, prípadne iné podľa zmluvy o nájme priestoru) ak sú nevyhnutné na dosiahnutie cieľov projektu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
511 Opravy a udržiavanie	634002 Servis, údržba, opravy a výdavky s tým spojené
	635001 Údržba interiérového vybavenia
	635002 Údržba výpočtovej techniky
	635003 Údržba telekomunikačnej techniky
	635004 Údržba prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	635005 Údržba špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	635006 Údržba budov, objektov alebo ich častí
	635009 Údržba softvéru
512 Cestovné náhrady	631001 Tuzemské
	631002 Zahraničné
	637007 Cestovné náhrady (Cestovné náhrady a cestovné výdavky iným než vlastným zamestnancom)
518 Ostatné služby	632003 Poštové služby a telekomunikačné služby
	632004 Komunikačná infraštruktúra

	633016 Reprezentačné
	633013 Softvér
	633018 Licencie
	634004 Prepravné a nájom dopravných prostriedkov
	636001 Nájom budov, objektov alebo ich častí
	636002 Nájom prevádzkových strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia
	636003 Nájom špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky, náradia a materiálu
	636004 Nájom dopravných prostriedkov (formou operatívneho lízingu)
	636006 Nájom výpočtovej techniky
	636007 Nájom softvéru
	636008 Nájom komunikačnej infraštruktúry
	637001 Školenia, kurzy, semináre, porady, konferencie, sympóziá
	637003 Propagácia, reklama a inzercia
	637004 Všeobecné služby
	637005 Špeciálne služby
	637011 Štúdie, expertízy, posudky

4.6 52 – Osobné výdavky

521 - Mzdové výdavky⁴¹ - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- mzdové výdavky⁴² zamestnancov prijímateľa,
- odmeny za práce vykonané mimo pracovného pomeru vrátane povinných odvodov za zamestnávateľa, pričom mimo pracovným pomerom sa rozumejú vzťahy uzatvorené v zmysle ustanovení § 223-228 z. č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov (t. j. dohoda o vykonaní práce ak ide o prácu, ktorá je vymedzená výsledkom, dohoda o pracovnej činnosti ak ide o príležitostnú činnosť vymedzenú druhom práce a dohoda o brigádnickej práci študentov),
- transfery na nemocenské dávky,
- výdavky týkajúce sa príspevkov zamestnávateľa na stravovanie,
- výdavky týkajúce sa príspevkov zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie (tzv. III. pilier),
- výdavky týkajúce sa príspevku zamestnávateľa na rekreáciu.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
521 Mzdové výdavky	610620 Osobné náklady (Okrem 613, 615, 627, 628)

⁴¹ Relevantné zložky mzdy vrátane pohyblivých zložiek (napr. osobné príplatky).

⁴² Patria sem najmä mzdy, platy, odmeny, povinné odvody za zamestnávateľa

	637027 Odmeny zamestnancov mimo pracovného pomeru
	642015 Na nemocenské dávky
	637014 Stravovanie
	627 Príspevok do doplnkových dôchodkových poisťovní
	Príspevok zamestnávateľa na rekreáciu

4.7 54 – Ostatné výdavky

548 - Výdavky na prevádzkovú činnosť - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- výdavky na poistenie majetku spolufinancovaného z NFP,
- povinné zmluvné a havarijné poistenie (dopravné).

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
548 Výdavky na prevádzkovú činnosť	634003 Poistenie (dopravné)
	637015 Poistné (služby)

4.8 56 – Finančné výdavky a poplatky

568 - Ostatné finančné výdavky - do tejto skupiny oprávnených výdavkov sa zaraďujú najmä nasledovné typy oprávnených výdavkov:

- úhrada správnych poplatkov (napr. za úkony a konania orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov) s priamou väzbou na projekt,
- diaľničné známky, diaľničné poplatky, parkovacie karty, parkovné.

Vzťah medzi skupinami oprávnených výdavkov a EKRK

Skupina	Podpoložka EKRK
568 Ostatné finančné výdavky	634005 Karty, známky, poplatky (dopravné)
	637012 Poplatky a odvody (v rámci uvedenej ekonomickej klasifikácie sú oprávnené len správne, notárske a miestne poplatky)
	637023 Kolkové známky

5. Najčastejšie sa vyskytujúce neoprávnené výdavky

Okrem neoprávnených výdavkov, ktoré sú uvedené v časti 3 Príručky sú najčastejšie sa vyskytujúce **neoprávnené výdavky TP OP KŽP** nasledovné⁴³:

⁴³ Uvedené neoprávnené výdavky nepredstavujú kompletný (konečný) zoznam. RO nemôže vzhľadom na rozmanitosť aktivít realizovaných v rámci PO 5 OP KŽP identifikovať všetky neoprávnené výdavky, ktoré môžu v súvislosti s realizáciou projektov vzniknúť.

- výdavky bez priameho vzťahu k projektu,
- výdavky, ktoré nie sú nevyhnutné k dosiahnutiu cieľov projektu,
- výdavky, ktoré sú zo strany prijímateľa nedostatočne odôvodnené a preukázané,
- výdavky, ktoré nie sú v súlade so schváleným rozpočtom projektu,
- výdavky, ktoré vznikli resp. boli uhradené pred 1. 1. 2014 a po 31. 12. 2023,
- výdavky na projekty s celkovým či prevažujúcim dopadom mimo cieľový región,
- výdavky, ktoré nie sú v účtovníctve jednoznačne označené ako výdavky súvisiace s realizovaným projektom v súlade s vnútorným predpisom účtovnej jednotky k vedeniu účtovníctva.
- odpisy dlhodobého majetku;
- správne poplatky ktoré nie sú pre realizáciu projektu nevyhnutné a nemajú priamu väzbu na projekt;
- bankové poplatky;
- daňové poplatky a dovozné prirážky;
- výdavky na nákup použitého zariadenia/majetku/tovaru;
- položky financované z iných finančných zdrojov;
- iné výdavky priamo nesúvisiace s projektom.
- akákoľvek časť výdavkov, ktorou by sa prekročila maximálna intenzita pomoci, alebo stanovené finančné limity;
- príprava žiadosti o poskytnutie NFP;
- výdavky spojené so zabezpečením verejného obstarávania tovarov, služieb a prác bezprostredne súvisiacich s projektom (dodávateľsky);
- vreckové poskytnuté zamestnancovi pri zahraničnej pracovnej ceste v zmysle § 14 zákona o cestovných náhradách;
- územné vplyvy;
- nákup stavieb a obstaranie stavebných prác;
- vecné príspevky;
- nákup pozemkov.

Neoprávnené výdavky uvedené v tejto Príručke bude RO pre OP KŽP vždy považovať za neoprávnené, bez ohľadu na ich vzťah k cieľom a charakteru projektu.

6. Podmienky hospodárnosti výdavkov

Žiadateľ/prijímateľ **je povinný** v zmysle osobitných predpisov pri používaní verejných prostriedkov, ktorým je aj NFP, zachovávať zásadu hospodárnosti, a preto bude RO v jednotlivých oblastiach implementácie projektu posudzovať, či navrhnuté výdavky projektu spĺňajú podmienku hospodárnosti⁴⁴ a či zodpovedajú obvyklým cenám v danom mieste a čase.

Východiskom pre posudzovanie oprávnenosti výdavkov projektov OP KŽP z pohľadu ich hospodárnosti je *Metodický pokyn CKO č. 18 k overovaniu hospodárnosti výdavkov na programové obdobie 2014 - 2020*, ktorý formuluje základné pravidlá a postupy pre proces posudzovania zásady hospodárnosti výdavkov projektu, resp. ŽoNFP.

Nastavenie podmienok vzťahujúcich sa na hospodárnosť výdavkov projektov OP KŽP vychádza zo snahy RO zabezpečiť efektívny spôsob preukazovania (zo strany

⁴⁴ Hospodárnosťou sa rozumie vynaloženie verejných financií na vykonanie činnosti alebo obstaranie tovarov, prác a služieb v správnom čase, vo vhodnom množstve a kvalite za najlepšiu cenu. Na úrovni projektu sa hospodárnosťou rozumie minimalizácia výdavkov nevyhnutných na realizáciu projektu pri rešpektovaní cieľov projektu pri zachovaní vyššie uvedených podmienok.

žiadateľa/prijímateľa) a overovania (zo strany RO) hospodárnosti výdavkov projektu prostredníctvom využitia finančných limitov s dôrazom na dodržiavanie zásady „hodnota za peniaze/value for money“.

RO pre OP KŽP bude posudzovať oprávnenosť výdavkov projektu (ŽoNFP) z hľadiska hospodárnosti primárne v nasledujúcich procesných fázach implementácie:

- a) konanie o ŽoNFP,
- b) realizácia projektu,
- c) verejné obstarávanie a obstarávanie tovarov a služieb nespádajúce pod pravidlá verejného obstarávania.

Každá z vyššie uvedených procesných fáz má špecifické zameranie, rozsah, účel a časové začlenenie do implementačného procesu. Z uvedeného vyplýva, že aj rozsah a zameranie posúdenia zásady hospodárnosti je pre jednotlivé oblasti diferencované.

Žiadateľ/prijímateľ sa nezbavuje výlučnej a konečnej zodpovednosti za dodržanie zásady hospodárnosti úkonom RO uskutočneným v rámci jednej z vyššie uvedených procesných fáz implementácie, ktorým neidentifikoval porušenie zásady hospodárnosti. RO je oprávnený aj na základe nových, resp. opakovaných úkonov (najmä v prípadoch, ak RO identifikuje nové skutočnosti, ktoré neboli posúdené v čase pôvodnej kontroly hospodárnosti alebo v prípadoch dodatočného uistenia sa o správnosti výsledku pôvodnej kontroly hospodárnosti) uskutočnených v oblastiach implementácie uplatniť voči prijímateľovi sankcie za nedodržanie zásady hospodárnosti.

RO pri posudzovaní hospodárnosti využíva tzv. **pomocné nástroje**. Pomocné nástroje predstavujú prostriedky, resp. opatrenia, ktoré pomáhajú získať primerané uistenie o tom, že výdavky na realizované projekty (resp. výdavky uvádzané v ŽoNFP) sú vynaložené hospodárne. Pomocnými nástrojmi sú najmä:

- finančné a percentuálne limity,
- znalecký alebo odborný posudok,
- zrealizované verejné obstarávanie,
- prieskum trhu,
- individuálne pomocné nástroje.

RO je oprávnený sa pri posudzovaní hospodárnosti spoliehať aj na odbornosť, skúsenosti a znalosti svojich zamestnancov a odborných hodnotiteľov.

Aplikáciu a parametre pomocných nástrojov stanoví RO vo vyzvaní.

Finančné a percentuálne limity

V prípade výdavkov/skupín výdavkov, pre ktoré sú stanovené finančné/percentuálne limity, sú výdavky oprávnené iba do výšky stanoveného finančného limitu. Akékoľvek prekročenie finančných limitov bude považované za neoprávnené.

Dodržaním stanoveného finančného limitu pre jednotkový výdavok sa tento považuje za hospodárny. Uvedené sa nevzťahuje na percentuálne limity stanovené pre jednotlivé výdavky/skupiny výdavkov, ktorých primárnym cieľom je obmedzenie výšky (podielu) určitých špecifických typov/skupín výdavkov, a nie preukázanie hospodárnosti výdavku.

Finančné/percentuálne limity pre vybrané typy jednotlivých výdavkov/skupiny výdavkov budú stanovené v príslušnom písomnom vyzvaní.

Znalecký alebo odborný posudok

Znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom podľa zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a predkladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o znalcoch, tlmočníkoch a predkladateľoch“) alebo odborným posudkom, žiadateľ preukazuje hospodárnosť výdavkov na prenájom nehnuteľností. Znalecký posudok, ktorým sa pri zohľadnení trhových podmienok oceňujú nehnuteľnosti, nesmie byť starší ako 3 mesiace ku dňu predloženia žiadosti o NFP (resp. ku dňu jeho predloženia RO na overenie)⁴⁵.

Znaleckým alebo odborným posudkom je možné zo strany žiadateľa preukázať hospodárnosť výdavkov v prípade, keď nebolo objektívne možné, na základe zdôvodnenia žiadateľa/prijímateľa, vykonať riadny prieskum trhu.

Zrealizované verejné obstarávanie

Vo všeobecnosti platí, že v prípade výdavkov spadajúcich pod pravidlá verejného obstarávania, sú na financovanie oprávnené výdavky do výšky, ktorá bola stanovená verejným obstarávaním a v súlade s výsledkami finančnej kontroly VO vykonanej RO.

V prípade, ak žiadateľ ukončil proces VO pred predložením ŽoNFP, je oprávnený preukázať hospodárnosť predmetných výdavkov na základe výsledku zrealizovaného VO. V takom prípade žiadateľ stanoví v rozpočte ŽoNFP výšku oprávnených výdavkov v zmysle ukončeného verejného obstarávania podľa zákona o VO. RO posúdi hospodárnosť oprávnených výdavkov na základe výsledku finančnej kontroly VO.

Týmto nie je dotknutá povinnosť dodržania stanovených finančných limitov.

Pri príprave a realizácii procesu VO postupuje žiadateľ v čase prípravy žiadosti o NFP v súlade s Príručkou k verejnému obstarávaniu, ktoré definuje rozsah spolupráce medzi RO a budúcim žiadateľom/prijímateľom.

Prieskum trhu

Prieskum trhu predstavuje nástroj na overovanie hospodárnosti výdavkov najmä v prípade výdavkov, pre ktoré nie sú stanovené finančné limity a zároveň žiadateľ nepreukazuje hospodárnosť výdavkov prostredníctvom zrealizovaného VO, znaleckým alebo odborným posudkom. Prieskum trhu použije žiadateľ aj v prípade preukazovania hospodárnosti pre potreby predkladania žiadostí o NFP pri aplikácii „in-house obstarávania“ (§1 ods. 4, ods. 7, ods. 8 a ods. 10 zákona o verejnom obstarávaní), ako aj pri aplikácii § 1 ods. 2 a 12 zákona o

⁴⁵ Súčasťou znaleckého posudku je prieskum trhu, vrátane 3 cenových ponúk (resp. znalecký posudok bude predložený ako súčasť prieskumu trhu, ktorým prijímateľ preukazuje hospodárnosť a efektívnosť výdavkov súvisiacich s prenájom priestorov, vrátane služieb s ním súvisiacich)

verejnom obstarávaní, ak je to vzhľadom na charakter a povahu zákazky možné, inak predkladá žiadateľ relevantné zdôvodnenie.

Žiadateľ vykoná prieskum trhu vyžiadaním minimálne 3 ponúk⁴⁶ od rôznych potenciálnych dodávateľov na predmet zákazky tovaru, práce alebo služby s cieľom zistenia aktuálnych cenových úrovní. RO je zároveň oprávnený v rámci písomného vyzvania stanoviť nižší počet ponúk od potenciálnych dodávateľov (najmä v prípade objektívnych skutočností vyplývajúcich zo špecifik typov oprávnených aktivít).

V prípade, že daný výdavok spadá pod tovar/službu/prácu, ktorá je v zmysle § 2 ods. 5 písm. o) zákona o VO bežne dostupný na trhu, prieskum trhu môže žiadateľ vykonať aj na základe údajov zverejnených na elektronickom trhovisku (www.eks.sk). V tomto prípade identifikuje minimálne 3 rovnaké alebo porovnateľné zákazky (s ohľadom na predmet zákazky), ktorých priemerná hodnota bude preukazovať hospodárnosť výdavku požadovaného žiadateľom.

Výstupné informácie o vykonanom prieskume trhu žiadateľ zaznamená v zázname o vykonaní prieskumu trhu, v ktorom vyhodnotí výsledky prieskumu trhu z hľadiska najnižšej ceny resp. z hľadiska ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Záznam o vykonaní prieskumu trhu predloží žiadateľ ako súčasť podpornej dokumentácie k ŽoNFP, pričom do rozpočtu vstupuje priemerná cena jednotlivých cenových ponúk.

RO je oprávnený overiť výšku výdavkov nárokových v ŽoNFP v konaní o žiadosti, prípadne realizácii projektu (napr. kontrola žiadosti o platbu). RO využíva prieskum trhu žiadateľa/prijímateľa v prípade, ak informácie, ktoré sú výstupom realizovaného prieskumu trhu pre neho predstavujú nevyhnutnú podporu rozhodovania pri posúdení hospodárnosti výdavkov projektu. V prípade, ak výška výdavkov nárokových žiadateľom v rozpočte prevyšuje ceny identifikované RO na základe ním vykonaného prieskumu trhu, považuje tieto výdavky za nevhodné a teda neoprávnené, t.j. maximálna výška oprávnených výdavkov jednotkových cien žiadateľa/prijímateľa je výška oprávnených výdavkov stanovená RO na základe ním vykonaného prieskumu trhu.

Osobitné podmienky pre vykonanie prieskumu trhu budú stanovené v Príručke k verejnému obstarávaniu.

Individuálne pomocné nástroje

Medzi individuálne pomocné nástroje na overovanie hospodárnosti výdavkov patria najmä interné predpisy/smernice organizácie žiadateľa (napríklad v prípade cestovných náhrad na ubytovanie v SR/zahraničí)

Vyššie uvedené individuálne pomocné nástroje sú v podmienkach OP KŽP používané vždy v kombinácii so štandardnými pomocnými nástrojmi (napr. finančný alebo percentuálny limit), ktorých výšku stanovil RO, a je preto pre žiadateľa/prijímateľa záväzná.

⁴⁶ Písomne/mailom/internetový prieskum

7. Zoznam príloh

Poradové číslo	Názov prílohy
1.	Číselník oprávnených výdavkov pre projekty TP OP KŽP v členení podľa MP CKO č. 4